

EURÓPSKA KOMISIA

V Bruseli, 08.12.2009

K(2009)9889 v konečnom znení.

Vec: **Štátna pomoc N 392/2009 - Slovenská republika**
 Slovenská rekapitalizačná a záručná schéma („slovenská schéma“)

Vážený pán minister,

I. POSTUP

- (1) Slovensko dňa 1. júla 2009 notifikovalo rekapitalizačnú a záručnú schému pre finančné inštitúcie. Slovenské orgány poskytli 18. augusta, 11. septembra, 19. októbra, 26. októbra, 9. novembra a 2. decembra 2009 ďalšie informácie.

II. OPIS

1. Právny základ

- (2) Slovenský parlament schválil dňa 19. júna 2009 „Zákon o opatreniach na zmiernenie vplyvov globálnej finančnej krízy na bankový sektor a o zmene a doplnení niektorých zákonov“ (ďalej len „stabilizačný zákon“ alebo „zákon“). Stabilizačný zákon bude doplnený vykonávacím predpisom Ministerstva financií SR, v ktorom budú stanovené podrobnosti o určovaní výšky odplaty za pomoc, spôsob jej platenia, ako aj podrobnosti o spôsobe vrátenia pomoci.

2. Cieľ opatrenia

- (3) Slovensko sa rozhodlo reagovať na prebiehajúce mimoriadne výkyvy na svetových finančných trhoch predložením balíka opatrení (ďalej len „schéma“ alebo „finančné podporné opatrenia“) určených na zachovanie stability domáceho finančného systému a na zmiernenie prenosu účinkov globálnej finančnej krízy z bankového sektora do reálnej ekonomiky.
- (4) Pomoc možno poskytnúť len na účely:

Miroslav Lajčák
minister zahraničných vecí
Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky
Hlboká cesta 2
SK-833 36 Bratislava

- (a) zabezpečenia podpory hospodárstva prostredníctvom ďalšieho poskytovania úverov bankami na uspokojenie dopytu po úveroch zo strany osôb s trvalým pobytom, sídlom alebo miestom podnikania v členskom štáte Európskej únie, alebo
- (b) stabilizácie finančnej situácie prijímajúcej inštitúcie,
 - pri ktorej s ohľadom na ekonomický rozvoj Slovenskej republiky očakávaný v čase posudzovania žiadosti banky o poskytnutie pomoci (ďalej len „žiadosť“) možno vzhľadom na všetky okolnosti dôvodne predpokladať, že banka v lehote kratšej ako jeden rok od podania žiadosti bude udržiavať svoje vlastné zdroje vo výške menej než 100 % výšky požiadaviek na vlastné zdroje¹; alebo
 - ktorá udržiava svoje vlastné zdroje vo výške menej než 100 % výšky požiadaviek na vlastné zdroje, avšak viac než 50 % výšky týchto požiadaviek.²

3. Prijemcovia

- (5) Prijemcovia pomoci sú systémovo dôležité banky so sídlom na Slovensku (vrátane dcérskych spoločností zahraničných finančných inštitúcií). Pomoc možno poskytovať v podstate zdravým bankám, ako aj bankám nachádzajúcim sa v núdzi.

4. Opis opatrení

4.1 Pomoc poskytovaná formou kapitálových príspevkov

- (6) Pomoc možno poskytnúť banke, ktorá sa potýka s finančnými problémami v kontexte globálnej finančnej krízy, a to poskytnutím kapitálového príspevku zo strany Ministerstva financií do základného imania banky („rekapitalizačné schéma“).
- (7) Výška pomoci poskytnutej formou kapitálovej injekcie nesmie presiahnuť 50 % výšky požiadaviek na vlastné zdroje banky.
- (8) Rekapitalizačné schéma nevytvára právny nárok pre banky na získanie pomoci.
- (9) Kapitálová injekcia bude pozostávať z prioritných akcií bez dátumu konečnej splatnosti a bez hlasovacích práv alebo z kmeňových akcií s hlasovacími právami. Oba druhy akcií sú prevoditeľné.

Podmienky pre poskytnutie pomoci formou kapitálových príspevkov

- (10) Banka ako príjemca pomoci zaplatí štátu odplatu, ktorej výšku určí Národná banka Slovenska.

¹ Podľa informácií poskytnutých slovenskými orgánmi 100 % vlastných zdrojov zodpovedá 8 % rizikovo vážených aktív.

² Podľa informácií poskytnutých slovenskými orgánmi 50 % vlastných zdrojov zodpovedá 4 % rizikovo vážených aktív.

- (11) Metodika výpočtu výšky odplaty za rekapitalizáciu, ktorou sa má Národná banka Slovenska riadiť, bude v súlade s odporúčaniami Rady guvernérov európskej centrálnej banky z 20. novembra 2008 o stanovení odplaty za rekapitalizáciu, a to za použitia dostupných údajov o slovenskom trhu.
- (12) Odplata sa bude skladať z troch zložiek:
- a) aktuálny trhový úrokový výnos štátnych dlhopisov, ktorých doba do splatnosti sa najviac približuje dobe, na ktorú sa pomoc poskytuje,
 - b) riziková prirážka, ako aj
 - c) nákladová prirážka, ktorej výška sa určí v závislosti od operačných nákladov na poskytnutie pomoci na základe schémy.
- (13) Výšku rizikovej prirážky uvedenej v bode 12 b) stanoví Národná banka Slovenska. Národná banka Slovenska rozdelí prijímajúce banky do troch rizikových kategórií (banky s nízkym rizikom, so stredným rizikom a s vysokým rizikom) na základe niekoľkých základných kritérií, ako sú vlastné zdroje banky, citlivosť banky vo vzťahu k rizikám, rating banky, pomer dlžného a vlastného kapitálu (capital gearing), štruktúra vkladov, ziskovosť, kvalita aktív a likvidita banky.
- (14) Z toho by mali vyplývať tieto minimálne úrokové sadzby:
- Skupina I (banka s nízkym rizikom): 9 %,
 - Skupina II (banka so stredným rizikom): 10 %,
 - Skupina III (banka s vysokým rizikom): 11 %.
- (15) Počnúc štvrtým rokom od vydania vzrastie úroková sadzba o 50 bázičských bodov a počnúc piatym rokom vzrastie o ďalších 100 bázičských bodov.
- (16) Odplata je splatná do šiestich mesiacov. Odplatu za poskytnutie pomoci formou kapitálových príspevkov možno upraviť iba smerom nahor.
- (17) Odplata uvedená v bode 10) je splatná formou úroku. Zákon požaduje, aby bol z vloženého kapitálu platený úrok, a táto povinnosť nesúvisí s vyplatením dividend zo strany banky. Pokiaľ akcie nesú so sebou právo na dividendu, potom sa tento úrok platí dodatočne k tejto dividende. Táto povinná platba úroku je uplatniteľná dovtedy, kým nie je rekapitalizácia splatená a akcie sú v rukách štátu. Po splatení alebo prevode akcií na tretiu stranu sa už povinnosť vyplatiť odplatu formou úroku neuplatňuje.
- (18) Dĺžku obdobia, na ktoré možno poskytnúť pomoc formou rekapitalizácie, zákon neobmedzuje. Ak sa kapitálová injekcia poskytne formou prioritných akcií a pomoc nie je splatená po uplynutí piateho roka, prioritné akcie budú premenené na kmeňové akcie. Ak je pomoc poskytnutá formou kmeňových akcií, presný mechanizmus splatenia po uplynutí piateho roka sa dohodne v zmluve, ktorá sa uzavrie medzi Ministerstvom financií a prijímajúcou bankou (ďalej len „zmluva o pomoci“).

- (19) Kapitálové injekcie poskytované na základe rekapitalizačnej schémy budú slovenské regulačné orgány klasifikovať ako Tier 1.
- (20) Podľa slovenských právnych predpisov³ je zakázané vydávať akcie v hodnote nižšej ako je ich menovitá hodnota.
- (21) Rekapitalizačná schéma je obmedzená na 332 miliónov EUR za rok (na celkovú výšku 664 miliónov EUR za obdobie rokov 2009 – 2010). Orgány Slovenskej republiky budú realizovať toto opatrenie iba počas obdobia šiestich mesiacov od tohto rozhodnutia.

4.2 Pomoc poskytovaná formou záruk

- (22) Pomoc možno poskytnúť banke, ktorá sa potýka s finančnými problémami, a to poskytnutím osobitnej záruky za
 - (a) nové dlhopisy vydané bankou s termínom splatnosti najmenej tri mesiace a najviac tri roky (ďalej len „dlhopis“),
 - (b) nové úvery poskytnuté banke s termínom splatnosti najmenej tri mesiace a najviac dvanásť mesiacov (ďalej len „úver“).
- (23) Záručná schéma nevytvára právny nárok pre banky na získanie pomoci.

Podmienky pre poskytnutie pomoci vo forme záruk

- (24) V prípade záruk za krátkodobý bankový dlh s termínom splatnosti od troch mesiacov do dvanástich mesiacov sa odplata platená bankou zakladá na paušálnom poplatku vo výške 50 základných bodov z hodnoty pohľadávky, na ktorú bola poskytnutá záruka.
- (25) V prípade záruk za bankový dlh s termínmi splatnosti presahujúcimi dvanásť mesiacov závisí spôsob výpočtu výšky odplaty od dostupnosti údajov o CDS (swapy kreditného zlyhania):
 - (a) V prípade bánk s údajmi o CDS bude výpočet odplaty vychádzať zo strednej hodnoty päťročných CDS spreadov za vybrané obdobie začínajúce 1. januárom 2007 a končiace 31. augustom 2008. Celková odmena za záruku bude zahŕňať aj dodatočný poplatok vo výške 50 základných bodov.
 - (b) V prípade bánk bez údajov o CDS sa použijú, ak budú dostupné, CDS spready materskej inštitúcie. Výpočet výšky odplaty bude vychádzať zo strednej hodnoty päťročných CDS spreadov materskej inštitúcie za rovnaké vybrané obdobie. Celková odmena za záruku bude zahŕňať aj dodatočne účtované poplatky vo výške 50 základných bodov.
 - (c) V prípade bánk bez údajov o CDS alebo bez reprezentatívnych údajov o CDS, ale s úverovým ratingom, sa ekvivalentný CDS spread odvodí zo strednej hodnoty päťročných CDS spreadov za rovnaké

³ § 157 ods. 2 slovenského Obchodného zákonníka.

vybrané obdobie v prípade rovnakej ratingovej kategórie príslušnej banky, pričom sa bude vychádzať z reprezentatívnej vzorky veľkých bánk z eurozóny, ktorú určí Eurosystem. Celková odmena za záruku bude zahŕňať aj dodatočný poplatok vo výške 50 bazických bodov. V prípade, že nebude k dispozícii rating banky, použije sa rating materskej inštitúcie.

- (d) V prípade bánk bez údajov o CDS a bez vlastného úverového ratingu, ako aj bez ratingu materskej inštitúcie, sa ekvivalentný CDS spread odvodí zo strednej hodnoty päťročných CDS spreadov za rovnaké vybrané obdobie v prípade najnižšej ratingovej kategórie (A). Celková odmena za záruku bude zahŕňať aj dodatočný poplatok vo výške 100 bazických bodov.
- (26) Odplatu za poskytnutie pomoci vo forme záruky možno upraviť iba smerom nahor.
- (27) Pomoc poskytovaná formou záruk je obmedzená na maximálnu ročnú čiastku vo výške 10 % výdavkov štátneho rozpočtu Slovenskej republiky. Celková výška pomoci na obdobie rokov 2009 – 2010 je 2,8 miliardy EUR.
- (28) Pomoc poskytovanú formou kapitálovej injekcie a formou záruk možno poskytnúť opakovane a súbežne.

4.3 Behaviorálne povinnosti a obmedzenia pre príjemcov štátnej pomoci

- (29) Výška poplatku sa môže zmeniť, ak po poskytnutí pomoci došlo k zmene ktoréhokoľvek kritéria, z ktorého sa vychádzalo pri stanovení výšky poplatku.
- (30) Banka prijme a vykoná opatrenia uvedené v zmluve o pomoci na zabránenie zneužitia pomoci. Najmä:
 - (a) nepoužije informácie o poskytnutí pomoci pri reklame a propagácii,
 - (b) nevyplatí dividendy počas obdobia najmenej 12 mesiacov po poskytnutí pomoci; tento záväzok banky musí byť schválený valným zhromaždením banky. Orgány Slovenskej republiky budú požadovať schválenie valným zhromaždením akcionárov banky pred poskytnutím pomoci. V prípade neexistencie takéhoto predchádzajúceho schválenia, budú orgány Slovenskej republiky požadovať záväzok väčšiny akcionárov, že títo nebudú rozdeľovať zisk banky formou dividend počas obdobia najmenej 12 mesiacov počnúc dňom poskytnutia pomoci,
 - (c) zníži mzdu alebo inú odmenu za prácu členov predstavenstva, členov dozornej rady, prokuristov a vedúcich zamestnancov banky, a to na celú dobu, na ktorú sa pomoc poskytla,
 - (d) nevyplatí odmeny členom predstavenstva, členom dozornej rady, vedúcim zamestnancom a prokuristom banky v období od podania žiadosti až do uplynutia doby, na ktorú sa pomoc poskytla. Orgány Slovenskej republiky budú požadovať schválenie valným zhromaždením akcionárov banky pred poskytnutím pomoci. V

prípade neexistencie takéhoto predchádzajúceho schválenia, budú orgány Slovenskej republiky požadovať záväzok väčšiny akcionárov, že títo nevyplatia odmeny počas obdobia najmenej 12 mesiacov počnúc dňom poskytnutia pomoci,

(e) zdrží sa akéhokoľvek konania, ktoré by bolo v rozpore so schváleným účelom podľa bodu 4).

- (31) Ak ide o pomoc poskytovanú formou kapitálovej injekcie, ak boli podmienky uvedené v bodoch 4) a 10) porušené,⁴ alebo ak opatrenia uvedené v bode 30)⁵ neboli vykonané, je banka povinná vrátiť poskytnutú pomoc v plnej výške spôsobom uvedeným v zmluve o pomoci, a to do dvoch mesiacov od zistenia tohto porušenia, ako aj zaplatiť dvojnásobnú výšku úroku uvedeného v bode 14), ktorý by zaplatila za celé obdobie, na ktoré jej bola pomoc poskytnutá, ak by jej povinnosť vrátiť pomoc podľa tohto bodu nevznikla.
- (32) Ak ide o pomoc poskytovanú formou záruk, ak podmienky uvedené v bode 4)⁶ boli porušené, alebo ak banka neplatí odplatu podľa bodov 24) a 25) alebo opatrenia podľa bodu 30)⁷ neboli vykonané, je banka povinná zaplatiť trojnásobok poplatku uvedeného v bodoch 24) a 25), ktorý by zaplatila za celé obdobie, na ktoré jej bola pomoc poskytnutá, ak by jej povinnosť vrátiť pomoc podľa tohto bodu nevznikla.

III. STANOVISKO SLOVENSKA

- (33) Slovensko uznáva, že opatrenia opísané vyššie zahŕňajú prvky štátnej pomoci. Slovensko však považuje predmetnú schému pomoci za zlučiteľnú s vnútorným trhom, pretože slúži „na nápravu vážnej poruchy fungovania v hospodárstve členského štátu“ v zmysle článku 107 ods. 3) písm. b) Zmluvy o fungovaní EÚ⁸. Slovensko zastáva názor, že notifikované opatrenia nepredstavujú neprimerané narušenie hospodárskej súťaže ani nemajú škodlivé účinky na iné členské štáty.
- (34) Pokiaľ ide o rekapitalizačnú schému, slovenské orgány sa zaviazali, že budú informovať Komisiu *ex ante* o každej rekapitalizácii poskytnutej na základe tejto schémy a že poskytnú Komisii všetky príslušné informácie potrebné k tomu, aby zaujala informované stanovisko k tomu, či predmetnú prijímajúcu inštitúciu možno považovať za inštitúciu v zásade zdravú alebo nezdravú. V prípadoch, keď Komisia dospeje k záveru, že prijímajúcu inštitúciu nemožno považovať za inštitúciu v zásade zdravú, sa slovenské orgány zaväzujú, že daná inštitúcia zaplatí aspoň odplatu stanovenú pre banky nachádzajúce sa v núdzi uvedenú v oznámení Komisie – *Rekapitalizácia finančných inštitúcií v súčasnej finančnej kríze: obmedzenie pomoci na nevyhnutné minimum a opatrenia proti neprimeranému narušeniu hospodárskej súťaže*⁹ („oznámenie o rekapitalizácii“) a

⁴ § 5 ods. 1 písm. a) a b) stabilizačného zákona.

⁵ § 5 ods. 6 stabilizačného zákona.

⁶ § 5 ods. 1 písm. a) a b) stabilizačného zákona.

⁷ § 5 ods. 6 stabilizačného zákona.

⁸ S účinnosťou od 1. decembra 2009, sa články 87 a 88 Zmluvy o ES stali článkami 107 a 108 Zmluvy o fungovaní EÚ. Tieto dve sady ustanovení sú v podstate identické. Pre účely tohto rozhodnutia sa odkazmi na články 107 a 108 Zmluvy o fungovaní EÚ rozumejú odkazy na články 87 a 88 Zmluvy o ES tam kde je to relevantné.

⁹ Ú. v. EÚ C10, 15.1.2009, s. 2.

predloží plán reštrukturalizácie najneskôr do šiestich mesiacov od poskytnutia kapitálovej injekcie. Okrem toho, ak banka dostane na základe danej schémy druhú kapitálovú injekciu, slovenské orgány sa zaväzujú notifikovať Komisii toto opatrenie jednotlivo.

- (35) Slovenské orgány sa v tomto ohľade zaväzujú, že vo vzťahu ku každej banke, ktorej bola podľa danej schémy poskytnutá rekapitalizácia, predložia Komisii posúdenie obchodného modelu banky a ďalšie informácie vrátane budúcej kapitálovej primeranosti banky, s cieľom umožniť jej odhadnúť rizikový profil banky.
- (36) Slovenské orgány sa zaväzujú, že v prípade bánk nachádzajúcich sa v núdzi sa bude aplikovať zákaz vyplácania dividend počas obdobia kedy má banka prospech zo štátnej pomoci.
- (37) Slovenské orgány sa zaväzujú predložiť Komisii plán na obnovenie životaschopnosti pre banky v podstate zdravé a plán reštrukturalizácie pre banky nachádzajúce sa v núdzi, a to do šiestich mesiacov od poskytnutia kapitálovej injekcie.
- (38) Slovenské orgány sa okrem toho zaväzujú poskytnúť v prípade každej banky, ktorej bola poskytnutá rekapitalizácia, informácie o plánovanom spôsobe ukončenia závislosti na kapitále zo štátnych zdrojov (v súlade s bodom 40 oznámenia o rekapitalizácii).
- (39) Slovenské orgány sa zaväzujú zabezpečiť, aby banky, ktorým bol poskytnutý kapitál zo štátnych zdrojov, nepoužívali agresívne komerčné praktiky a nerozširovali podnikateľské činnosti.
- (40) Slovenské orgány sa zaväzujú, že v prípade, keď bude potrebné vyplatiť záruku, poskytnú plán reštrukturalizácie alebo plán likvidácie pre danú inštitúciu do šiestich mesiacov od vyplatenia záruky.
- (41) Slovenské orgány sa zaväzujú, že kapitálový príspevok zo štátnych zdrojov uplatnia len počas obdobia v dĺžke šiestich mesiacov od schválenia schémy Komisiou, s možnosťou predĺženia po opätovnej notifikácii. Slovenské orgány sa ďalej zaväzujú, že obdobie, počas ktorého môžu banky požiadať o poskytnutie pomoci na základe schémy, nemôže presiahnuť šesť mesiacov.
- (42) Slovenské orgány sa zaväzujú, že opatrenia formou štátnych záruk uplatnia len počas obdobia v dĺžke šiestich mesiacov od schválenia schémy Komisiou, s možnosťou predĺženia po opätovnej notifikácii. Slovenské orgány sa ďalej zaväzujú, že obdobie, počas ktorého môžu banky vytvárať bankový dlh, nebude dlhšie ako doba trvania schémy.
- (43) Slovenské orgány sa zaväzujú, že každých 6 mesiacov predložia Komisii správu o implementácii schémy. V týchto správach by mali byť zahrnuté informácie týkajúce sa jednotlivých príjemcov v súlade s bodom 40 oznámenia o rekapitalizácii.
- (44) Slovenské orgány sa zaväzujú zabezpečiť, že v prípade, ak banka vydá alebo vydala hybridné nástroje, kupóny na hybridné nástroje Tier 1 nebudú vyplatené v prípade a dovedy, kým bude banka mať prospech z rekapitalizačného opatrenia a

vykazovať stratu. Zákaz platby hybridných kupónov sa neuplatňuje, ak banka nemá možnosť rozhodnúť o platbe kupónov.

IV. POSÚDENIE OPATRENIA

1. Existencia pomoci

- (45) Ako je stanovené v článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní EÚ, akákoľvek pomoc poskytovaná členským štátom alebo akoukoľvek formou zo štátnych prostriedkov, ktorá narúša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná s vnútorným trhom, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi.
- (46) Komisia súhlasí s názorom Slovenska, že schéma predstavuje pomoc v prospech dotknutých úverových inštitúcií v zmysle článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní EÚ.
- (47) Rekapitalizácia a záruky poskytované úverovým inštitúciám umožňujú príjemcom zaistiť si požadovaný kapitál a likviditu za výhodnejších podmienok, než aké by mali za súčasnej situácie na finančných trhoch. To predstavuje ekonomickú výhodu pre príjemcov a posilňuje ich postavenie v porovnaní s ich konkurentmi na Slovensku a v ostatných členských štátoch a musí sa preto považovať za narušenie hospodárskej súťaže a ovplyvnenie obchodu medzi členskými štátmi. Výhoda má selektívnu povahu, pretože ju môžu využiť len príjemcovia pomoci na základe schémy, a poskytuje sa zo štátnych zdrojov.

2. Zlučiteľnosť pomoci so spoločným trhom

a) Uplatnenie článku 107 ods. 3 písm. b) Zmluvy o fungovaní EÚ

- (48) Slovensko má v úmysle poskytnúť úverovým inštitúciám kapitálové injekcie a záruky v rámci schémy pomoci. Vzhľadom na súčasnú situáciu na finančných trhoch sa Komisia domnieva, že je vhodné preskúmať toto opatrenie priamo podľa článku 107 ods. 3 písm. b) Zmluvy o fungovaní EÚ.
- (49) Článok 107 ods. 3 písm. b) Zmluvy o fungovaní EÚ umožňuje Komisii označiť pomoc za zlučiteľnú s vnútorným trhom, ak sa poskytuje „na nápravu vážnej poruchy fungovania v hospodárstve členského štátu“. Komisia pripomína, že Súd prvého stupňa zdôraznil, že článok 107 ods. 3 písm. b) Zmluvy o fungovaní EÚ sa musí uplatňovať reštriktívne a predmetná pomoc musí slúžiť na nápravu poruchy fungovania v hospodárstve členského štátu.
- (50) Komisia sa domnieva, že súčasná schéma sa týka celého slovenského bankového sektora. Komisia nespochybňuje analýzu slovenských orgánov, že klesajúca tendencia slovenskej ekonomiky vytvára vzrastajúci tlak na platobnú schopnosť bánk a že v dôsledku súčasnej krízy sú banky menej ochotné znášať riziko. Táto situácia by mohla znamenať, že banky môžu znižovať svoju ochotou poskytovať úvery. Značný pokles ekonomiky môže mať za následok zvýšenie počtu bánk nachádzajúcich sa v núdzi v bankovom sektore. Banky nachádzajúce sa v núdzi možno nenájdu vhodné zdroje, pomocou ktorých by zlepšili svoju kapitálovú situáciu. Za takýchto okolností sú aj v zásade zdravé úverové inštitúcie pod

veľkým tlakom. Komisia sa takisto domnieva, že ak sa táto situácia nebude riešiť, vyústi nielen do ťažkostí pre bankový sektor, ale bude mať za následok aj systemické narušenie slovenského hospodárstva ako celku v dôsledku kľúčovej úlohy tohto sektora v oblasti poskytovania financovania zvyšným oblastiam hospodárstva. Komisia preto dospela k záveru, že účelom schémy je náprava závažnej poruchy fungovania slovenského hospodárstva.

b) Podmienky pre označenie pomoci za zlučiteľnú so spoločným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. b) Zmluvy o fungovaní EÚ

(51) V súlade s oznámením Komisie „Uplatnenie pravidiel štátnej pomoci na opatrenia prijaté v prospech finančných inštitúcií v súvislosti so súčasnou globálnou finančnou krízou“¹⁰ („oznámenie o bankovníctve“), aby bolo možné označiť schému pomoci za zlučiteľnú so spoločným trhom, musí každá pomoc alebo schéma pomoci spĺňať všeobecné kritériá zlučiteľnosti so spoločným trhom podľa článku 107 ods. 3 Zmluvy o fungovaní EÚ vzhľadom na článok 3 ods. 1 písm. b) a článok 119 ods. 2 Zmluvy o fungovaní EÚ, v ktorých sa požaduje splnenie týchto podmienok:¹¹

- (a) *Primeranosť*: Pomoc musí byť dobre zameraná na ciele, ktoré má splniť, t. j. v tomto prípade na nápravu závažnej poruchy fungovania celkového hospodárstva. Táto podmienka by nebola splnená, ak by opatrenie nebolo primerané na nápravu poruchy.
- (b) *Nevyhnutnosť*: Opatrenie pomoci musí byť svojou výškou a formou nevyhnutné na dosiahnutie stanoveného cieľa. To znamená, že výška pomoci musí byť obmedzená na nevyhnutné minimum potrebné na dosiahnutie cieľa a musí mať formu, ktorá je najvhodnejšia na nápravu poruchy. Inými slovami, ak by na nápravu závažnej poruchy fungovania celkového hospodárstva stačila nižšia výška pomoci alebo opatrenie vo forme menej narúšajúcej hospodársku súťaž (napr. dočasná a obmedzená záruka namiesto kapitálovej injekcie), nebolo by potrebné prijímať uvedené opatrenia. To potvrdzuje ustálená judikatúra Súdneho dvora¹².
- (c) *Proporcionalita*: Pozitívne účinky opatrenia pomoci musia byť úmerné narušeniu hospodárskej súťaže spôsobenému týmto opatrením, aby sa toto narušenie obmedzilo na minimum nevyhnutné na dosiahnutie cieľa opatrenia. To vyplýva z článku 3 ods. 1 písm. b) Zmluvy o fungovaní EÚ a článku 119 ods. 1 a 2 Zmluvy o fungovaní EÚ, v ktorých sa stanovuje, že Spoločenstvo zabezpečí riadne fungovanie vnútorného trhu s voľnou hospodárskou súťažou. Článok

¹⁰ Ú. v. EÚ C 270, 25.10.2008, s. 8.

¹¹ Pozri rozhodnutie Komisie z 10. októbra 2008 vo veci NN 51/2008 Garančný systém pre banky v Dánsku, Ú. v. EÚ C 273, 28.10.2008, s. 2, bod 41. Pozri aj všetky následne schválené schémy: N 512/2008 (Spojené kráľovstvo), N 48/2008 (Írsko), N 512/2008 (Nemecko), N 533 /2008 (Švédsko), N 548/08 (Francúzsko) a NN 54/A/2008 (Španielsko).

¹² Pozri prípad 730/79, *Philip Morris* [1980] ECR 2671. Táto línia bola nedávno opätovne potvrdená Súdny dvorom v rámci prípadu C-390/06 *Nuova Agricast v Ministero delle Attività Produttive* [2008] ECR I-2577, kde súd dospel k záveru, že "Ako je zrejmé z prípadu 730/79 [...], pomoc, ktorá zlepšuje finančnú situáciu prijímajúceho podniku bez nutnosti dosiahnutia cieľov uvedených v článku 87 ods. 3 Zmluvy o ES, sa nemôže považovať za zlučiteľnú so spoločným trhom [...]."

107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní EÚ preto zakazuje každé selektívne opatrenie financované z verejných zdrojov, ktoré by mohlo narušiť obchod medzi členskými štátmi. Každá výnimka podľa článku 107 ods. 3 písm. b) Zmluvy o fungovaní EÚ povoľujúca poskytnúť štátnu pomoc musí zaručovať, že takáto pomoc je obmedzená na minimum nevyhnutné na dosiahnutie uvedeného cieľa.

c) Posúdenie rekapitalizačnej schémy

- (52) Cieľom rekapitalizačnej schémy je poskytnúť podporu hospodárstvu prostredníctvom ďalšieho poskytovania úverov bankami, ktoré sú príjemcami podpory, s cieľom uspokojiť súčasný dopyt po úveroch a stabilizovať finančnú situáciu bánk. Komisia už pri niekoľkých prípadoch uviedla, že rekapitalizačná schéma je v zásade vhodným prostriedkom na posilnenie bánk a obnovenie dôvery v trh¹³.
- (53) Komisia takisto uvádza, že pomoc sa môže poskytnúť v prospech v zásade zdravých bánk, ako aj bánk nachádzajúcich sa v núdzi. Komisia najmä usudzuje, že banky, ktoré schému využijú s cieľom stabilizovať finančnú inštitúciu v súlade s bodom (4) (b), možno pokladať za banky nachádzajúce sa v núdzi. Pomoc však za žiadnych okolností nepresiahne 50 % výšky požiadaviek na vlastné zdroje prijímajúcej inštitúcie, čo predstavuje 4 % jej rizikovo vážených aktív. Rozsah pôsobnosti rekapitalizačnej schémy je preto obmedzený a zdá sa byť vhodný na posilnenie slovenského bankového sektora a povzbudenie neprerušného poskytovania úverov reálnemu hospodárstvu.
- (54) Rekapitalizačná schéma by takisto mala zabezpečovať, aby reálne hospodárstvo malo k dispozícii dostatok úverov. Tento aspekt sa v rekapitalizačnej schéme zohľadňuje, keďže jedným z účelov rekapitalizačnej schémy je poskytnutie podpory hospodárstvu prostredníctvom ďalšieho poskytovania úverov bankou na uspokojenie existujúceho dopytu po úveroch zo strany osôb s trvalým pobytom, sídlom alebo miestom podnikania v členskom štáte Európskej únie.
- (55) Rekapitalizačná schéma je takisto, pokiaľ ide o rozsah pôsobnosti a trvanie, obmedzená na nevyhnutné minimum.
- (56) Pokiaľ ide o rozsah pôsobnosti rekapitalizačnej schémy, Komisia už skôr uviedla, že rekapitalizačná schéma môže byť vhodným opatrením na obnovenie dôvery v bankový sektor¹⁴.
- (57) Vzhľadom na dočasnú pôsobnosť tejto schémy Komisia pozitívne hodnotí, že sa Slovensko zaviazalo poskytovať štátne kapitálové príspevky iba počas obdobia maximálne šiestich mesiacov po schválení schémy Komisiou, s možnosťou predĺženia po opätovnej notifikácii. Slovensko sa okrem toho zaviazalo, že banky

¹³ Rozhodnutie Komisie z 13. októbra 2008 vo veci N507/2008 Financial Support Measures to the Banking Industry in the UK, bod 46 a nasl., rozhodnutie Komisie z 27. 10. 2008 vo veci 512/2008 Rettungsplan für Kreditinstitute in Deutschland, bod 41 a nasl.

¹⁴ Rozhodnutie Komisie z 13. októbra 2008 vo veci N507/2008 Financial Support Measures to the Banking Industry in the UK, bod 46 a nasl., rozhodnutie Komisie z 9. decembra 2008 vo veci 557/2008 Maßnahmen nach dem Finanzmarktstabilitäts- und dem Interbankmarktstärkungsgesetz für Kreditinstitute und Versicherungsunternehmen in Österreich.

budú môcť požiadať o pomoc na základe schémy len počas obdobia šiestich mesiacov.

- (58) Vzhľadom na objem opatrenia Komisia pozitívne hodnotí, že rekapitalizačná schéma je obmedzená na sumu 332 mil. EUR ročne (spolu 664 mil. EUR na obdobie rokov 2009 – 2010).
- (59) Pokiaľ ide o proporcionalitu, je dôležité, že v schéme sa počíta s jasnými behaviorálnymi zárukami a že členský štát musí tieto behaviorálne záruky monitorovať a presadzovať ich dodržiavanie, aby sa predišlo neprimeranému narušeniu hospodárskej súťaže¹⁵.
- (60) Komisia pokladá primeranú odplatu – ktorá v čo najvyššej miere vychádza z trhovej ceny – poskytnutú za kapitál od štátu za najlepšiu záruku proporcionality rekapitalizačnej schémy¹⁶. Okrem toho by mali byť banky v dostatočnej miere motivované vrátiť kapitál poskytnutý štátom hneď, ako to situácia na trhu dovoľí, alebo prispôsobiť odplatu za opatrenia pomoci normálnym trhovým podmienkam¹⁷.
- (61) Oznámenie o rekapitalizácii najprv počíta s priemernou minimálnou výnosnosťou v prípade v zásade zdravých bánk v pásme od 7 % do 9,3 %¹⁸.
- (62) Komisia uvádza, že Slovensko požaduje pri kmeňových a preferenčných akciách minimálne úrokové sadzby uvedené v bode 14). Avšak tento úrok sa vypláca navyše k dividendám vyplateným za akcie.
- (63) Komisia pokladá takúto úroveň odplaty za akceptovateľnú počiatočnú odplatu v zmysle bodu 26 a nasl. oznámenia o rekapitalizácii. Komisia takisto uvádza, že tieto minimálne úrokové sadzby sú v súlade s odporúčaniami Rady guvernérov Európskej centrálnej banky z 20. novembra 2008 o stanovení odplaty za rekapitalizáciu. Komisia pozitívne hodnotí, že sa odplata za rekapitalizáciu vypláca vo forme úrokov, a preto je splatná bez ohľadu na to, či sa majú vyplácať dividendy. Komisia uvádza, že túto formu odplaty možno pokladať za vhodnú na zabezpečenie splatenia štátnej pomoci. Komisia preto v tomto smere nemá pochybnosti o primeranosti schémy.
- (64) Okrem toho zvýšenie odplaty za kapitálovú injekciu od štvrtého roku predstavuje pre prijímajúce inštitúcie dostatočnú motiváciu ukončiť svoju účasť na schéme v súlade s názorom Komisie, že trvanie štátnej intervencie by malo byť obmedzené na nevyhnutné minimum.
- (65) Komisia takisto uvádza, že v rekapitalizačnej schéme sa okrem počiatočnej odplaty počíta aj s ďalšími stimulmi pre finančné inštitúcie, aby vrátili kapitál od štátu. Je to zákaz vyplácania dividend. Nevyplácanie dividend takisto zabezpečuje, že kapitálový základ banky sa opiera o akumulované rezervy, čo je v súlade s celkovým účelom opatrenia.

¹⁵ Pozri oznámenie o bankovníctve, Ú. v. EÚ C 270, 25.10.2008, bod 27.

¹⁶ Pozri oznámenie o rekapitalizácii, Ú. v. EÚ C 10, 15.1.2009, bod 11.

¹⁷ Pozri oznámenie o bankovníctve, bod 39; and oznámenie o rekapitalizácii, bod 11.

¹⁸ Pozri oznámenie o rekapitalizácii, , bod 27 a ďalšie.

- (66) Z dôvodu nenávratnosti charakteru kapitálových injekcií je nevyhnutné, aby schéma obsahovala jasné behaviorálne záruky ex ante. Členský štát musí monitorovať a presadzovať ich dodržiavanie a prijať kroky zabraňujúce neprimeranému narušeniu hospodárskej súťaže¹⁹. Komisia uvádza že obmedzenia a behaviorálne záväzky uložené príjemcom podpory v rámci schémy ako je popísané v časti II.4.3 sú v tomto ohľade adekvátne.
- (67) Komisia potvrdzuje, že Slovensko sa zaviazalo predložiť v súlade s bodom 44 oznámenia o rekapitalizácii plán reštrukturalizácie²⁰ bánk nachádzajúcich sa v núdzi²¹, ktoré dostanú štátny kapitál v rámci schémy, a plán životaschopnosti v zásade zdravých prijímajúcich inštitúcií.
- (68) Na základe uvedených skutočností možno slovenskú rekapitalizačnú schému pokladať za zlučiteľnú s vnútorným trhom.

d) Posúdenie záručnej schémy

- (69) Predložená záručná schéma tvorí súčasť balíka opatrení určeného na posilnenie zachovania stability domáceho finančného systému a zmiernenia prenosu vplyvov globálnej finančnej krízy z bankového sektora do reálneho hospodárstva. Je to reakcia na zlyhanie medzinárodného trhu, keď aj zdravé banky musia čeliť ťažkostiam pri plnení svojej hlavnej úlohy finančného sprostredkovateľa. Komisia zastáva názor, že záručné schémy by mali pomáhať zmierniť prenos vplyvov globálnej finančnej krízy z bankového sektora do reálneho hospodárstva vytvorením podmienok pre oživenie trhu pre poskytovanie úverov medzi bankami. Preto pokladá schému za vhodný prostriedok na splnenie uvedeného cieľa²².
- (70) Komisia zastáva názor, že záruky by mali byť časovo obmedzené na minimum nevyhnutné na dosiahnutie cieľa obnovenia dôvery. Notifikovaná záručná schéma sa obmedzuje iba na dlhopisy a úvery s termínom splatnosti, ako je uvedené v bode 22). Komisia pokladá toto obmedzenie za primerané na dosiahnutie sledovaného cieľa.
- (71) Vzhľadom na dočasnú pôsobnosť tejto schémy Komisia pozitívne hodnotí, že sa Slovensko zaviazalo implementovať štátne záruky iba počas obdobia maximálne šiestich mesiacov po schválení schémy Komisiou, s možnosťou predĺženia po opätovnej notifikácii.

¹⁹ Pozri oznámenie o bankovníctve, Ú. v. EÚ C 270, 25.10.2008, bod 27.

²⁰ Komisia uvádza, že podľa bodu 9 oznámenia Komisie – Návrat k životaschopnosti a hodnotenie reštrukturalizačných opatrení vo finančnom sektore v podmienkach súčasnej krízy podľa pravidiel štátnej pomoci (Ú. v. EÚ C 195, 19.8.2009, s. 9) „oznámenie o reštrukturalizácii“ musí takýto plán zahŕňať porovnanie s alternatívnymi možnosťami, ako je rozčlenenie alebo likvidácia.

²¹ Rekapitalizácia presahujúca 2 % rizikovo vážených aktív je jedným z ukazovateľov vyššieho rizikového profilu banky, ako sa uvádza v prílohe 1 k oznámeniu o rekapitalizácii.

²² Pozri rozhodnutie Komisie z 10. októbra 2008 vo veci NN 51/2008 Garančný systém pre banky v Dánsku, Ú. v. EÚ C 273, 28.10.2008, s. 2, bod 42, rozhodnutie Komisie z 13. októbra 2008 vo veci N 507/2008 Financial Support Measures to the Banking Industry in the UK, Ú. v. EÚ C 290, 13.11.2008, s. 4, bod 56, a rozhodnutie Komisie z 13. októbra 2008 vo veci NN 48/2008 Guarantee scheme for banks in Ireland, Ú. v. EÚ C 312, 6.12.2008, s. 2, bod 59.

- (72) Schéma sa zameriava na vhodných príjemcov, ktorými sú všetky slovenské banky vrátane dcérskych spoločností zahraničných bánk. Schéma sa týka len tých bánk, ktoré sa potýkajú s finančnými problémami v kontexte globálnej finančnej krízy.
- (73) Záručnú schému môžu využiť iba úverové inštitúcie. Poskytovanie záruk nemôže byť podmienené poskytovaním úverov v prospech konkrétnych podnikov alebo sektorov slovenského hospodárstva. To znamená, že okrem všeobecného cieľa záručnej schémy podporiť slovenské hospodárstvo, nebude existovať žiadna podmienka či požiadavka, že záruka musí byť spojená s konkrétnymi slovenskými podnikmi.
- (74) Pokiaľ ide o rozsah pôsobnosti opatrenia, Komisia uvádza, že záručná schéma sa týka krátkodobých a dlhodobých pohľadávok finančných inštitúcií. Komisia sa domnieva, že v súčasnej finančnej kríze nemôže nezohľadniť riziko prerušenia dostupnosti krátkodobého financovania. Preto je vhodné poskytovať záruky za dlhodobé dlhopisy aj za krátkodobé financovanie, aby sa zabezpečila finančná stabilita a bezproblémové medzibankové poskytovanie úverov. Komisia v tejto súvislosti uvádza, že schéma neobsahuje žiadny limit, ktorý by stanovoval maximálnu sumu na jednu inštitúciu, za ktorú sa môže poskytnúť záruka.
- (75) Pokiaľ ide o rozsah opatrenia, Komisia pozitívne hodnotí, že záručná schéma je obmedzená na ročnú výšku maximálne 10 % výdavkov štátneho rozpočtu Slovenskej republiky, pričom celá výška záručnej schémy na obdobie rokov 2009 – 2010 predstavuje 2,8 mld. EUR.
- (76) Tak ako v prípade rekapitalizačnej schémy, narušenie hospodárskej súťaže sa zmierňuje prostredníctvom rôznych záruk uvedených v bode 30). Schéma zhŕňa niekoľko behaviorálnych obmedzení, ktoré pomáhajú zabezpečiť, aby úverové inštitúcie zúčastňujúce sa na schéme nevyužívali záručné opatrenia na odmeňovanie jednotlivcov ani na vyplácanie dividend.
- (77) Pokiaľ ide o proporcionalitu, narušenie hospodárskej súťaže je v dôsledku požiadavky odplaty za záručné opatrenie obmedzené na minimum. Komisia uvádza, že požadovanie odplaty za záruku je v súlade s odporúčaniami Rady guvernérov Európskej centrálnej banky z 20. októbra 2008 k štátnym zárukám za bankový dlh.
- (78) Komisia potvrdzuje, že Slovensko sa zaviazalo v prípade každej inštitúcie, ktorá využije záruku, predložiť do šiestich mesiacov plán reštrukturalizácie alebo plán likvidácie.
- (79) Na základe uvedených skutočností možno slovenskú záručnú schému pokladať za zlučiteľnú s vnútorným trhom.

V. ROZHODNUTIE

Komisia dospela k záveru, že notifikovaná schéma je zlučiteľná s vnútorným trhom na obdobie šiestich mesiacov od dátumu tohto rozhodnutia a rozhodla, že nevznesie žiadne námietky voči notifikovanému balíku opatrení, pretože spĺňa podmienky, na základe ktorých ho možno považovať za zlučiteľný so Zmluvou o fungovaní Európskej únie.

V prípade, že tento list obsahuje dôverné informácie, ktoré by nemali byť zverejnené, oznámte túto skutočnosť Komisii do pätnástich pracovných dní odo dňa jeho doručenia. Ak Komisii nebude v stanovenej lehote doručená odôvodnená žiadosť, bude to považovať za súhlas so sprístupnením tretím stranám a so zverejnením plného znenia tohto listu v autentickom jazyku na internetovej stránke:

http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/state_aids_texts_sk.htm

Žiadosť obsahujúcu uvedené informácie je potrebné zaslať doporučeným listom alebo faxom na adresu:

European Commission
Directorate-General for Competition
State Aid Greffe
Rue Joseph II, 70
B-1049 Brussels
Fax No: +32-2-296 12 42

Prijmite, prosím, pán minister, výraz mojej najhlbšej úcty.

Za Komisiu

Neelie KROES
členka Komisie